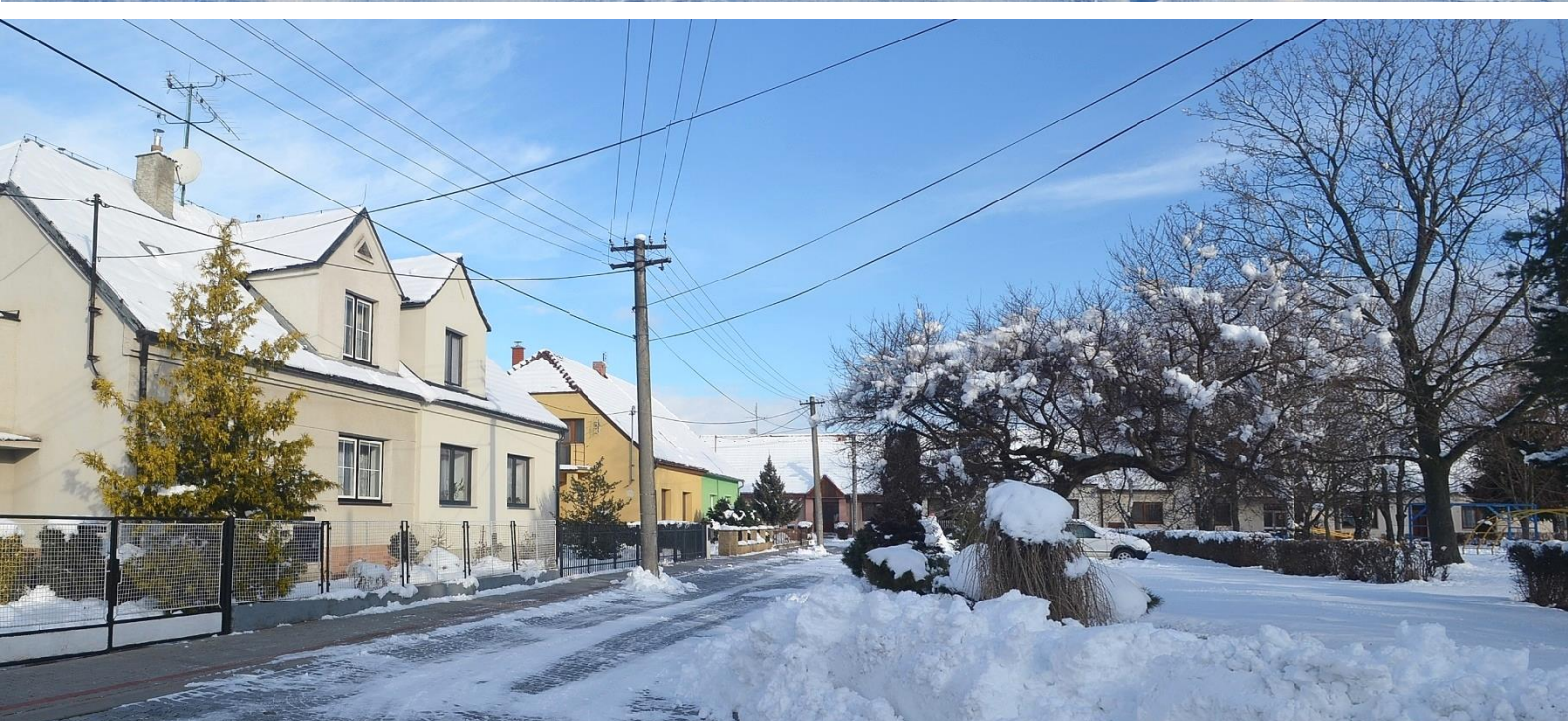

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ

ÚNOR 2019 / ČÍSLO 74

Úvodník

Vážení spoluobčané, v úvodu článku nemůžu nevzpomenout téměř ukázkový dosavadní průběh letošní zimy, kdy převládalo po většinu dní přes den relativně příjemné počasí, v noci pak teploty klesaly pod bod mrazu. Od počátku roku také napadl několikrát sníh, a i když postupně roztál, alespoň je zajištěno

pro následující období poměrně dost půdní vláhy. Můžeme jen doufat, že i následující měsíce budou v tomto směru stejně příznivé.

Počátkem nového kalendářního roku se vždy snažíme představit občanům plánované záměry a investice pro následující období, rád bych Vás touto cestou s novými projekty seznámil i tentokrát. Nejvýznamnější akcí, částečně hrazenou ze zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu, bude výměna stávajících výbojkových a zářivkových světel veřejného osvětlení za úsporná svítidla osazená LED technologií s min. 50% úsporou elektrické energie. Dotace již byla schválena, zahájení se předpokládá v průběhu letních měsíců. V tomto období by měly být také osazeny zábrany kolem hřiště na kopanou a za brankami - realizace akce závisí na přidělení dotace v rámci podpory sportu JmK. Podobná situace je při výstavbě workoutového hřiště u Luže, s níž bude započato jen tehdy, pokud bude přidělena dotace z prostředků Ministerstva pro místní rozvoj. Další investice budou provedeny i v případě, že se požadovanou podporu z národních zdrojů nepodaří získat. Jedná se o zateplení sportovních kabin spolu s výměnou oken a dveří a dále o dokončení budovy hasičské zbrojnice dostavbou věže na sušení hadic, která bude zároveň sloužit pro výškový výcvik jednotky SDH. Na obě akce bude zažádáno o dotaci z prostředků Jihomoravského kraje. V nejbližším možném termínu bude dále realizována rekonstrukce podlah prodejny obchodu „U Tomků“, počítá se také s rekonstrukcí chodníku u hřiště v délce cca 105 m mezi domy č.p. 104 a 229. Na podzim by měla být provedena přeložka nadzemního vysokého napětí za lokalitou „Odměrky“ z důvodu výstavby 5-ti nových rodinných domů. Projekt na akci připravuje firma E.ON, celou ji pak financuje obec Starovičky. Dále je připraven projekt a podána žádost o dotaci na revitalizaci zeleně v intravilánu obce. Pokud bude podpora příznána, realizace bude probíhat na podzim letošního, nebo na jaře příštího roku. Letos by se měly dále připravovat projektové dokumentace na přístavbu jeviště ke kulturnímu domu, stavbu nové rozhledny a komunitního domu pro seniory – tyto akce by pak měly být zahájeny v období 2020- 2021, pokud se podaří získat vhodnou dotační podporu.

Věřím, že Vám tato krátká informace poskytla alespoň základní představu o investicích obce v nejbližším období a doufám, že se také podaří předložené záměry realizovat s maximálním využitím podpory jak z krajských a národních, tak i z evropských zdrojů.

Vladimír Drbola
starosta obce

Dotace

1. V měsíci prosinci byla podána žádost o dotace z programu Efekt 2019 Ministerstva průmyslu a obchodu na výměnu stávajících světel za úsporná LED svítidla se současnou optimalizací světelných bodů. Jedná se o projekt „**Snížení energetické náročnosti VO Starovičky – EFEKT 2019**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 1 917 tis. Kč, požadovaná dotace 873 tis. Kč, tj. 46 % nákladů. Dotace byla v lednu 2019 schválena, její výše bude upravena v souvislosti s výběrovým řízením na zhotovitele akce.

2. V měsíci prosinci byla podána žádost o dotace z Operačního programu životní prostředí na výsadbu a obnovu veřejné zeleně v intravilánu obce. Jedná se o projekt „**Revitalizace zeleně v obci Starovičky**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 1 759 tis. Kč, požadovaná dotace 934 tis. Kč, tj. 53 % nákladů.

Ukončení provozu obchodu

Současný provozovatel obchodu **Můj obchod - Potravinový Tomků** se rozhodl ukončit provoz obchodu ke dni 31.3.2019. Vedení obce na tuto situaci zareagovalo vyvěšením záměru o pronájmu budovy, ve které by měl být zachován prodej potravinářského zboží. O novém nájemci bude rozhodnuto na zasedání zastupitelstva obce dne 21. 2. 2019. V prostorách prodejny budou při této příležitosti rekonstruovány podlahy, což si vyžádá vyřazení prodejny z provozu po dobu asi 1 měsíce. Na základě této skutečnosti a po dohodě s novým nájemcem a stavební firmou je pravděpodobné, že bude stávající provoz obchodu ukončen již počátkem března. (VD)

Požární cisterna Liaz

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

březen

středa 13. 3. 2019
středa 27. 3. 2019

čtvrtek 14. 3. 2019
čtvrtek 28. 3. 2019

duben

středa 10. 4. 2019
středa 24. 4. 2019

čtvrtek 11. 4. 2019
čtvrtek 25. 4. 2019

(HK)

Usnesení č. 2/2018
ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky,
konaného dne 17. 12. 2018 v 18:00 hod.
v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.

2.

a) ZO **schvaluje** zařazení do změny č. 2 ÚP využití pozemků p.č. 984/1, 988/3, 988/4, 1292/55 a 1292/56 v k.ú. Starovičky z plochy zemědělské prvovýroby „Z“ a biokoridoru „ÚSES“ na plochu rozhledny a odpočinkového místa.

b) ZO **neschvaluje** navýšení zastavěné plochy areálu levandulové farmy na 2000 m² s maximální výškou stavby 9,5 m pro Změnu č. 2 Územního plánu Starovičky.

c) ZO **neschvaluje** výstavbu nové levandulové farmy za ČOV směrem na Šakvice se stávajícími parametry fy. Hands s.r.o. – zastavěná plocha cca 1 000 m².

d) 1. Zastupitelstvo obce Starovičky **revokuje** usnesení č. 2a přijaté na 26. zasedání Zastupitelstva obce Starovičky dne 19. 6. 2018.

2. Zastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst. 5 písm. a) a § 55a stavebního zákona **rozhoduje** o pořízení Změny č. 2 územního plánu Starovičky zkráceným postupem a **schvaluje** její následující obsah:

- změna využití pozemků p.č. 984/1, 988/3, 988/4, 1292/55 a 1292/56 v k.ú. Starovičky z plochy zemědělské prvovýroby „Z“ a biokoridoru „ÚSES“ na plochu rozhledny a odpočinkového místa

- revize regulativů územního plánu

- uvedení územního plánu do souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací

- uvedení územního plánu do souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb. v platném znění

3. Zastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst. 6 písm. b)

schvaluje žádost obce o pořízení podle §6 odst. 1 písm.

c) Městským úřadem Hustopeče, odborem územního plánování.

3. ZO **schvaluje** Rozpočet obce Starovičky na rok 2019 takto:

Celkové příjmy rozpočtu (tř. 1 až 4) ve výši 14 634 400 Kč

Financování (tř. 8) ve výši 2 823 800 Kč

Celkové zdroje ve výši 17 458 200 Kč

Běžné a kapitálové výdaje (tř. 5 a 6) ve výši 16 796 200,-

Financování (tř. 8) ve výši 662 000,- Kč (splátka půjčky SFŽP)

Celkové výdaje rozpočtu ve výši 17 458 200,- Kč

ZO **schvaluje** závazné ukazatele rozpočtu – výdaje na paragrafy, daňové příjmy na položky, nedaňové a kapitálové příjmy na paragrafy a přijaté transfery na položky a převod SF na paragrafy (dle přílohy č. 6 – Návrh rozpočtu na rok 2019)

Dotace z rozpočtu obce Starovičky budou poskytovány na základě žádostí občanů a jednotlivých organizací, příspěvky a dary budou poskytovány na základě platných směrnic obce a na základě individuálních žádostí. Příspěvek příspěvkových organizací je možné převést v nečerpané výši do následujícího rozpočtového roku. ZO **schvaluje** rozpočet včetně Návrhu rozpočtu ZŠ a MŠ Starovičky na rok 2019 a Střednědobého výhledu rozpočtu na období 2019-2021.

4. ZO **schvaluje** rozpočet Sociálního fondu obce Starovičky na rok 2019.

5. ZO **schvaluje** Střednědobý výhled rozpočtu obce Starovičky na rok 201–2022.

6. ZO **schvaluje** stočné pro rok 2019 ve výši 51,45 Kč za m³ bez DPH, k ceně bude připočteno DPH v zákonné výši s tím, že množství vypouštěných odpadních vod u fyzických osob

prokazatelně trvale bydlících nebo se zdržujících v obci Starovičky stanoveno na základě směrných čísel Vyhlášky č. 120/2011 snížených rozhodnutím Zastupitelstva obce Starovičky ze dne 18. 12. 2012 na průměrnou hodnotu spotřeby pitné vody

- na jednoho obyvatele bytu s tekoucí studenou vodou mimo byt za rok 12 m³

- na jednoho obyvatele bytu s tekoucí teplou vodou na kohoutku za rok 28 m³

- Podnikatelé a chataři hradí stočné dle vodoměrů – dle odečtů firmy V a K, a.s. Břeclav. Budovy a stavby v majetku obce (OÚ, škola, KD, hřbitov, ČOV, hasičská zbrojnice, sběrný dvůr) jsou od stočného osvobozeny.

7. ZO **schvaluje** Vyhlášku obce Starovičky č. 1/2018, kterou se mění obecně závazná vyhláška obce Starovičky č. 1/2017, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

8. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 5/2018.

9. ZO **schvaluje** Plán inventur na rok 2018 včetně inventarizační komise ve složení:

Předseda - David Poláček, členové - Vladimír Drbola, Iva Horáková a Hana Kapustová.

10. ZO **pověřuje** starostu obce Starovičky pana Vladimíra Drbolu ke zveřejňování záměrů prodeje, směny a darování majetku obce Starovičky a to po celé volební období 2018-2022.

11. ZO **schvaluje** pana Vladimíra Drbolu jako určeného zastupitele pro pořizování územně plánovací dokumentace obce Starovičky pro volební období 2018 – 2022.

12. ZO **bere na vědomí** závěrečný účet, návrhy rozpočtu na rok 2019 a návrhy střednědobého výhledu svazku DSO Čistý Jihovýchod a DSO Mikroregionu Hustopečsko.

13. ZO **bere na vědomí** zprávy z finančního a kontrolního výboru.

14. ZO **schvaluje** Smlouvu č.: HO-014330051407/002 o zřízení věcného břemene. Jedná se o zřízení věcného břemene na pozemku parc. č. 44/1 za účelem umístění distribuční soustavy společnosti E.ON a.s. – kabelové vedení – DP-k.NN, Strnad na zatížení nemovitosti a za účelem jejího provozování. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně, a to za jednorázovou náhradu ve prospěch obce ve výši 2 900,- Kč bez DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

15. Zastupitelé **souhlasí** s uzavřením dodatku č. 2 Smlouvy o dílo na zajištění provozu ČOV s p. Ing. Jaroslavem Jedličkou.

16. ZO **schvaluje** Strategický plán investic na období 2019 - 2022.

17. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 5000,- Kč Spolku dětí a mládeže Duhový svět Hustopeče, IČ: 26606992. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 100 000,- Kč Římskokatolické farnosti Starovičky, IČO 65806247 na statické zajištění kostela sv. Kateřiny ve Starovičkách. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy. Veřejnoprávní smlouva bude zveřejněna na úřední desce do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy po dobu tří let, viz. zákon 250/2000 Sb.

c) ZO **souhlasí** s vybudováním zpevněné plochy vjezdu od

místní komunikace p.č. 595/1 k pozemku za sklepem p.č. 713.

d) ZO **souhlasí** s vybudováním zpevněné plochy makadmem před rodinným domem čp. 161.

e) ZO **souhlasí** s realizací přeložky VN a výstavby 5 rodinných domů v lokalitě Tálky IV.

f) ZO **schvaluje** vyřazení nepotřebného majetku ZŠ a MŠ Starovičky ve výši MŠ – 3 657,- Kč, ZŠ – 38 363,- Kč a ŠJ – 7483,96 Kč.

g) ZO **schvaluje** zavedení do majetku božích muk na pozemku parc. č. 987/136 do majetku obce v ceně 25 000,- Kč.

h) ZO **schvaluje** příspěvek na setkání harmonikářů ve výši 10 000,- Kč Chlapcům z Moravy na rok 2019.

i) ZO **schvaluje** Smlouvu o nájmu nebytových prostor s DH Palankou z.s. na pronájem sálu kulturního domu ve Starovičkách č.p. 253 a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

j) ZO **souhlasí** s uzavřením dodatků smluv se stávajícími nájemníky bytů na čp. 82 na další 3 roky.

Kulturní komise Starovičky ve spolupráci s
UČITELSKÝM SBOREM ZŠ STAROVIČKY pořádají

VELIKONOČNÍ DÍLNY

v neděli 7. dubna 2019

od 15:00 v kulturním domě

vstupné 50,- Kč

Přijďte si s dětmi vyrobit hezkou jarní
dekoraci, či se jen něco nového přiučit

(veškerý materiál zajištěn)

KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ:

v sobotu dne 18. května 2019

jednodenní „PIVAŘSKÝ“ zájezd do ZNOJMA

- odjezd v 8:30 hod od kulturního domu
- 10:00 - 11:00 expozice pivovarnictví
- 11:30 - 12:30 společný oběd
- 13:00 - 14:00 exkurze městského pivovaru
- 14:30 - 15:30 prohlídka znojemského podzemí
- návrat v cca 19:00 hod

cena: **650,- Kč** zahrnuje vše: (dopravu + oběd + exkurzi s ochutnávkou + 2 prohlídky)

Rezervace a platba do 13. května 2019 na telefonním čísle: 731 606 226

více info na www.starovicky.cz nebo facebookové stránce [Starovičky](#)

Šachový turnaj

Na Štěpána není pána, tak to má být a nebylo tomu jinak ani 26. 12. 2018 v odpoledních hodinách. Na šachový turnaj, který se konal v hostinci u kulturního domu a trval téměř do půlnoci, protože se partie hrály bez časového limitu, dorazilo hojných 11 hráčů. Šachisté byli rozděleni do dvou skupin, ze kterých postupovali 4 nejlepší, následně 8 hráčů sehrálo proti sobě partie K.O. systém s konečným výsledkem:

1. David Sedláček, 2. Roman Drahonský, 3. Vlastik Mazůrek.

Všem účastníkům děkujeme.

Turnaj ve stolním tenise

Turnaj se konal na sále kulturního domu dne 27. 12. 2018. Celkem 12 hráčů si přišlo zasoutěžit o mistra Staroviček. Mezi 12 byla i jedna dívka, ze které byli někteří závodníci znatelně nervózní. Děkujeme Kláře Omelkové za účast. Přijeli i velcí kamarádi a pravidelní účastníci z Horních Bojanovic. Herní systém každý s každým nenechal nikoho na pochybách, že jde o nejspravedlivější boj, s konečným výsledkem:

1. David Poláček, 2. David Sedláček, 3. Pavel Lang ml.

Děkujeme všem za účast.

Text/foto: David Sedláček

Uklidme svět Uklidme Česko

Zapojte se s námi do úklidu

31.
BŘEZEN

NEDĚLE

8:30
SBĚRNÝ
DVŮR

- ✓ Čeká nás celkem pět tras, každá z nich má cca 3 km.
- ✓ Rozdělíme se do 5 skupin, čím víc nás bude, tím víc (a rychleji) toho uděláme.
- ✓ Zabere nám to cca 4 hodiny.

Generální partner

VEOLIA

Partneři

e-on

Kaiser

LESY ČR

SAVIA

Pod záštitou a s podporou MŽP

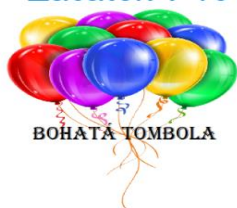
Ministerstvo životního prostředí

www.UklidmeCesko.cz

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ PLES

Sobota 16.3.2019 na Kulturním sále ve Starovičkách

Začátek v 15 hodin

BOHATÁ TOMBOLA

www.zs-msstarovicky.cz

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Vánoční besídka

20. prosinec znamenal pro nás v kalendáři den naší vánoční besídky, kterou jsme si dlouho připravovali pro naše rodiče a známé. Navštívili jsme s menšími dětmi ledové království, kde bylo plno tučňáků. Starší děti si připravily pohádku o krtečkovi, jak chystal Vánoce pro zvířátka. Celou besídku jsme zakončili pásmem vánočních koled. Druhý den nás čekal ve školce příchod Ježíška. Děti se od rána těšily. Pustili jsme si besídku na videu, aby se všichni viděli, jak se jim jejich vystoupení zdařilo a pak opravdu zazvonil zvoneček. Letošní Ježíšek byl na děti moc hodný a děti byly spokojené.

My 3 králové

Nový rok jsme zahájili povídáním o vánočních svátcích, o dárečkách, jaké jsme dostali od Ježíška. Odstrojili jsme si vánoční stromeček a rozloučili jsme se tak s Vánocemi. Navštívili jsme místní kostel, aby sme poděkovali Ježíškovi za dárečky. Ve školce jsme si povídali, kdo vlastně byli 3 králové, jak se jmenovali, kam šli a co nesli. Vyrobili jsme si královské koruny. V kostele na nás čekala už paní Haluzová, Galečková a Habrovcová, aby nám ukázaly nejen vyzdobený kostel, ale aby sme se mohli podívat na Betlém, kde ležel Ježíšek. Zazpívali jsme si koledy a děti daly černouškovi korunku pro Ježíška a ten jim poděkoval pokýváním hlavou. Nakonec děti dostaly malou sladkost. Cestou jsme se stavili i na obecním úřadě, kde jsme taky popřáli hodně zdraví v novém roce.

Poděkování divadelnímu spolku Kadet za finanční příspěvek pro naše nejmenší.

Katonas

V pondělí 28. 1. nás překvapila sněhová nadílka. A protože nás měl navštívit již náš starý známý kouzelník Katonas, napnutě jsme čekali, jestli v té sněhové kalamitě opravdu dorazí. Nezklamal a vystoupením, do kterého zapojil nejen malé kamarády, ale tentokrát i paní učitelku, nám zaplnil příjemně dopoledne. Na závěr dětem vytvořil z nafukovacích balónků zvířátka. (PN)

Jak se připravujeme na zápis do školy

Nástup do základní školy představuje pro děti velkou změnu, která s sebou přináší spoustu nových povinností. Všichni si jistě přejeme, aby děti úspěšně zvládly blížící se premiéru

u zápisu. Proto se přípravě na zápis věnujeme krůček po krůčku od začátku školního roku. Příprava obsahuje systematické činnosti ze všech klíčových oblastí pro rozvoj „předškoláka“. Konkrétně si děti procvičují aktivity zaměřené na grafomotorická cvičení, která obsahují průpravné cviky, uvolnění ruky, správný úchop psacího náčiní, postavení ruky při psaní. Dalším v pořadí je cvičení paměti, myšlení, rozvoj slovní zásoby, zrakové rozlišování tvarů, sluchové vnímání, orientace v prostoru a koncentrace pozornosti. V neposlední řadě si také osvojujeme základní předmatematické představy například určování počtu či logické úvahy. Zdokonalují se v úrovni práce schopnosti, záměrné soustředěnosti i samostatnosti. Při přípravě využíváme speciální pracovní listy, didaktické hry a vhodné pomůcky. (Křiv)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

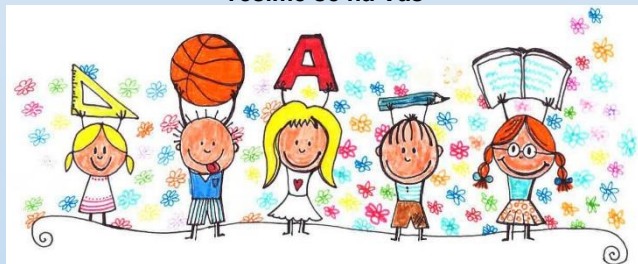
**Ředitelství ZŠ a MŠ Starovičky oznamuje, že
zápis žáků do 1. ročníku
pro školní rok 2019/2020 proběhne dne 17. 4. 2019
v 16,00 hod v budově školy.**

Zápis se týká dětí narozených do 31. 8. 2013.

Vezměte s sebou prosím rodný list dítěte.

**Potřebné formuláře k zápisu budou k vyzvednutí od
pondělí 8. 4. 2019 ve třídě Červené MŠ
nebo v ředitelně ZŠ.**

Těšíme se na Vás

Proč se zapsat do naší školy

Už Sokrates věděl, že největším zlem je nevědomost. S tímto heslem se snažíme vést naše žáky celou dobu povinné školní docházky od prvních nesmělých kroků v 1. ročnících až po dobu, kdy žáci naši školu opouštějí a přechází na druhý stupeň.

10 důvodů, proč zvolit naši školu:

- individuální přístup – respekt k osobnosti každého dítěte, chceme, aby naše škola rozvíjela každé dítě podle jeho individuálních potřeb bez ohledu na jeho nadání či sociální původ, podporovala pozitivní vztah k celoživotnímu učení
- podnětné, přátelské klima v prostředí vesnické školy obklopené krásnou přírodou
- malý počet dětí ve třídách, smíšené věkové skupiny - starší se učí pomáhat mladším, mladší se rychle učí od starších dětí
- promyšlený školní vzdělávací program
- výběr zájmových aktivit (práce na PC, Keramika, Anglický jazyk, Hra na flétnu)
- propojení MŠ se ZŠ, různé společné aktivity před nástupem do 1. ročníku
- kvalitní vybavení školy (interaktivní tabule, počítačová učebna, moderně vybavená kuchyně s jídelnou)
- každoročně mnoho společných aktivit pro děti a dospělé (sportovní, kulturní a výtvarné aktivity)
- vyvážený, optimistický, nadšený pedagogický sbor

Čas plyne jako voda a zima se pomalu chýlí ke konci. Jak zimní čas ve škole prožili žáci 1. a 3. ročníku? Na začátku adventu jsme si připomněli a ztvárnili jeho známé postavy: čerta, Mikuláše, anděla, sv. Barborku, sv. Lucii, sv. Ambrože, Tři krále. Také jsme si vyrobili adventní věnec a každý týden s nově zapálenou svíčkou nedočkavě čekali na blížící se Vánoce. Aby nám tento čas rychleji ubíhal, každý žák měl svůj adventní kalendář – mladší žáci jen vykreslující, ale třetíci si museli lámat své hlavičky nad morseovkou či rébusy v jiném kódovacím znaku. 5. prosince jsme přišli do školy v kostýmech čertů a andělů a při čertovské výuce jsme plnili zajímavé čertovské úkoly a hry z oblasti matematiky, čtení, psaní, pekli perníčky a následně je zdobili cukrovou hmotou. V kostýmech jsme se také ukázali spolužákům v ostatních třídách a zavítali jsme také do školy, kde jsme si společně zacvičili a zatancovali. Děti se na konci vyučování dočkaly také Mikuláše, který hodné děti obdaroval a „zlobivce“ malinko postrašil. Poslední školní den v roce jsme si vyzkoušeli staré české vánoční zvyky a tradice a všichni se navzájem obdarovali malými dárečky. Vánoce i začátek ledna nám sněhová nadílka nebyla dopřána, a tak jsme si zimní sporty jako např. biatlon, jízdu na lyžích a sáních, hokej přiblížili jen v tělocvičně, avšak při napadnutí prvního sněhu jsme vyrazili na hřiště bobovat, sáňkovat a vytvářet různé sněhové stavby. V lednu, který uzavírá první pololetí školního roku, jsme se ve škole věnovali především procvičování a prověřování dosavadních znalostí. 31. ledna si žáci odnesli domů své pololetní vysvědčení – samé jedničky! Všem velká gratulace a do dalšího pololetí hodně elánu, píle, a vytrvalosti. (Baj)

Prosinec ve 2. ročníku

Celý měsíc se nesl ve svátečním duchu a děti už se velmi těšily na blížící se Vánoce a s nimi spojené vánoční prázdniny. Ve škole jsme si tuto atmosféru užívali také. Přišel nás navštívit Mikuláš s krásným andělem a hrozným čertem, procvičovali jsme si učivo při čertí výuce, navštívili jsme skanzen, nechyběly vánoční dílničky a samozřejmě jsme oslavili „Vánoce“ i se svými spolužáky rozdáváním dárečků a zpíváním koled u menšího stromčeka, který si děti samy ozdobily. Štědrovečerní hostinu však měly děti jen jednu opravdovou a věřím, že právě ona byla tou nejkrásnější z celého prosince.

Hravá matematika

V lednu děti dostaly druhý díl učebnic a pracovních sešitů do matematiky. S tím souvisela i velmi oblíbená geometrie, ve které jsme probírali měření délky úseček a jejich zápis. Děti měřily vše, co se dalo. Vyzkoušely si samostatné měření pomocí pravítek, ale také měření pásmem, při kterém museli spolupracovat a zamyslet se nad daným úkolem. Samotné měření, objevování a celá práce je velmi bavila a už se těší na příští hodiny geometrie.

Čtenářský čajový dýchánek

I v měsíci lednu si děti přinesly do školy svoji mimoškolní četbu. Knihy jsme si představili, zapsali si je do svých čtenářských deníků a samozřejmě celou výuku provázela individuální četba, při které jsme popíjeli ovocný čaj a zakusovali dobroty.

Ekologický duben

Den Země je původně svátek, který oslavuje příchod jara a jarní rovnodennost. V moderním pojetí jde ale o ekologicky motivovaný svátek upozorňující na dopady ničení životního prostředí. Tento významný den připadá na 22. dubna a my jsme se v naší škole rozhodli celý měsíc duben vést výuku v duchu ekologického smýšlení. Čekají nás tedy tematické výuky ve třídě, výšlap na chráněnou krajinnou oblast Pálava, Divadlo Barborka s ekologickou tematikou a výlet do eko-centra na výukový program nazvaný Ježek. (Šeb)

Malé ohlédnutí za Vánocemi - "Radujme se, veselme se"

4. 12. 2018 se žáci naší školy zúčastnili programu ve strážnickém skanzenu, který je věnován adventním a vánočním tradicím na přelomu 19. a 20. století. Předvánoční čas se v minulosti nesl ve znamení zklidnění, ztišení a zamyšlení se nad životem. Navázaly na něj Vánoce, které naši předkové trávili v poklidné atmosféře v rodinném kruhu. Tak i naši žáci mohli 4. 12. nahlédnout do těchto časů a seznámit se s předvánočními činnostmi, které již dnes upadají v zapomnění, a to s pečením vánočních oplatků, dráním peří, věštěním z odlitého olova i plujících ořechových skořápek. Dozvěděli jsme se, jak vypadala mikulášská obchůzka i obchůzka tajemných, bíle oděných žen - Lucií, také tříkrálové koledování. Z dalších ručních prací jsme zhlédli pečení z kynutého těsta, zdobení perníčků, výrobu svíček, zdobení baněk a výrobu dřevěných hraček. Dětská tvůrčí dílna nabízela možnost vyrobít si drobné vánoční ozdoby a zazpívat si koledy s muzikanty. (kol. učitelek ZŠ)

I tento rok jsme vyrazili do Němčiček

Ve dnech 4. – 8. února se žáci zúčastnili již po několikáté lyžařského výcviku v Němčičkách. Podmínky k lyžování byly opět vyhovující a počasí nám přálo. Celý týden nám krásně svítilo sluníčko. První den lyžařského výcviku jsme zahájili společnou rozvíčkou. Žáci byli rozděleni do několika skupin podle obratnosti na lyžích. Začátečníci trénovali na páse a pokročilí už na vleku. Celý týden se žáci učili lyžovat zábavnou formou. Instruktoři měli připravené různé pomůcky, které pomáhaly zdokonalovat techniku lyžování. Všechny žáky lyžování moc bavilo a dokázáno to bylo tím, že i úplní začátečníci nejezdili jen na páse, ale na vleku až na úplný vrchol kopce. Tradicí bývá, že poslední den se koná závod ve slalomu, kde si vedli skvěle úplně všichni. Na závěr proběhlo vyhodnocení nejlepších časů a za nejlepší výsledky byli žáci odměněni medailkami. (Fra)

Ovoce do škol

Naše škola je už několik let zapojená do projektu „Ovoce a zelenina do škol“. Cílem projektu je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny.

Podpora je poskytována na:

- čerstvé ovoce a zeleninu
- balené čerstvé ovoce a zeleninu (např. upravené krájením nebo strouháním), pokud neobsahují přidaný cukr, sůl, tuky a sladidla
- balené ovocné a zeleninové šťávy pokud neobsahují přidaný cukr, sůl, tuky, sladidla a konzervanty, avšak jejich podíl může činit nejvýše 25% celkového počtu dodaných produktů

Žáci tak každý týden dostanou jeden kus ovoce nebo zeleniny. Výběr ovoce a zeleniny je co nejpěšnější, přičemž by měly být upřednostňovány druhy ovoce a zeleniny našeho klimatického pásma, nejlépe místní produkce. Exotické ovoce lze dodávat pro zpestření a rozšíření znalostí, což se děje zpravidla 2x ročně a žáci se tak mohou seznámit s takovými druhy ovoce jako je např. cherimoya, avokádo, čínská hruška nachí, mango, granátové jablko, či physalis.

Ovoce dostávají žáci 1x týdně.

Stejně tak jsme zapojeni i do projektu

Mléko do škol

Cílem tohoto projektu je opět podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby mléka a mléčných výrobků.

Žáci tak obdrží zdarma 1x za dva týdny balení konzumního mléka nebo mléčných výrobků, které si škola na daný týden objedná.

(Wal)

Poděkování

Divadelnímu spolku Kadet za finanční dar pro žáky ZŠ a děti MŠ ve výši 2000,- Kč. Za tyto peníze byla pořízena část materiálu na vánoční dílničky v ZŠ a výukové hry pro děti v MŠ.

Poděkování firmě VRT střechy za sponzorský dar pro MŠ ve výši 5000,- Kč. Finanční dar byl použit na zakoupení molitanových stavebnic pro děti MŠ.

Z NAŠÍ FARNOSTI

Časomíra nového roku 2019 je již pořádně rozběhnutá. Přesto mi dovolte milí čtenáři našeho Zpravodaje ještě malounko zavadit o vánoční čas roku 2018. I když byly Vánoce tradičně bez sněhu, v našem vyzdobeném kostelíku (za což si ženy zaslouží pochvalu), u starobylého Betléma jsme si toto sváteční období opět krásně prožili. Sluší se za tuto atmosféru poděkovat především panu děkanovi P. Janu Nekudovi za krásné promluvy, varhaníkům za jejich doprovod, ale také paní Lence Krůzové, jejímu manželovi Liborovi a dětem, s nimiž nacvičila své **divadélko, ANDĚLÉ**, jímž pohladili naše dušičky na Hod Boží po mši svaté. Pro nás dědečky a babičky je to obzvlášť radostné, když vidíme mezi námi tohle mládí. Vždyť andílků bylo úctyhodných jedenáct! Také poděkování za uplynulý rok v podvečer o Silvestru bylo slavnostní. Pan učitel Brůček ze sousedních Šakvic se dvěma chlapci nám totiž před kostelem na rozloučenou se starým rokem překrásně vytrubovali koledy, při nichž jsme si zazpívali. Díky, pane učiteli!

Stalo se již tradicí, že paní učitelky z Mateřské školky kolem svátku Tří králů, přivedou děti k jesličkám do našeho kostela. V čele samozřejmě kráčí nastrojení Tři králové a za nimi všechny děti naší školky. Letos tato tříkrálová výprava v počtu téměř třiceti dětí, připadla na pátek 4. ledna. Děti krásně Jezulátku zazpívaly koledy a dokonce přinesly dary v po-

době korunek, které házely černouškovi do kloboučku a čekaly, zda jim poděkuje úklonou. Paní učitelka se dětí vyptávala, odkud šli tito tři králové, kam a proč, jak se jmenovali atd. Bylo s podivem, co všechno tyhle malé děti vědí. Snad v těchto znalostech předčí leckterého dospělého. Díky paní učitelky! Těšíme se za rok nashledanou. Anebo dříve, a to o Velikonocích.

Naším Tříkrálovým koledníkům poželal v kostele pan děkan P. Jan Nekuda v neděli 13. ledna v den sbírky v naší obci. Bylo to krásné. Děti šly na začátku mše průvodem v doprovodu pana děkana za zpěvu koledy „My tři králové jdeme k vám“, doprovázené nádherným zvukem varhan do kostela. U jeslíček byl pro ně přichystán košík s koledou v podobě ovoce a sladkostí.

V neděli 20. ledna v odpoledních hodinách se konal v našem kostele snad první novoroční koncert v historii. Měli jsme obavy z účasti, jelikož místní občané málo navštěvují podobné akce, natož v kostele. Bylo nám už předem tak trochu líto účinkujících, protože v poloprázdném kostele by se jim asi nelehko vystupovalo. Obavy byly zbytečné, k naší radosti byly lavice téměř zaplněny. Trio učitelské **rodiny Kralovičů z Velkých Bílovic** s názvem **Marian a Úlety**, se těšilo z našeho potlesku a z milého prostředí. (Naš kostelíček se jim velmi líbil). My všichni jsme se zase těšili z opravdu krás-

ného koncertu. Ujistili jsme se navzájem, že to není napo-
sled. Rádi je u nás vítáme třeba na koncertu adventním.

Anna Haluzová

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2019

Vážení občané, tak tedy tříkrálová sbírka s pořadovým čís-
lem 19 je za námi. Počasí nám celkem přálo, bylo nad nulou,
i když koledníci při návratu na základnu schytali nějakou tu
kapku deště a jejich královská roucha se musela sušit na ra-
diátorech. Nijak nám však neprochladli a v přísálí kulturního
domu je čekal horký čaj a teplá Pizza. Ráda se v tomto pří-
padě opakuji, že tak jako každý rok, i letos jste byli štedří a
naše sbírky, obě dvě zdolaly nový rekord a to v celkové výši:
**45 138,- Kč! Na Charitu: 22 609,- Kč, Novoroční farní
sbírka: 22 529,- Kč.** Obě letošní sbírky jsou téměř shodné.
Proti roku **2018**, kdy celková částka obou sbírek činila
41 490,- Kč, se jedná o navýšení u charity o **1 320,- Kč** a u
kostela o **2 328,- Kč**. Celkem tedy v tomto roce je navýšení
o **3 648,- Kč**. Dovolím si štedrým dárcům poděkovat slovy
brněnského biskupa **Mons. Vojtěcha Cikrle**: „Každý nemá
dar, nebo poslání pečovat o nemocné, chudé a strádající,
ale každý z nás může jistým způsobem k rozvoji charitní
služby přispět. Stará moudrost praví, že k tomu, aby se dílo
dařilo, jsou potřeba trojí ruce. Jedny, které se za zdar celého
díla modlí, druhé, které pomáhají a slouží, a třetí, které tuto
službu podporují penězi. Díky Vaší pomoci a příspěvkům
může Charita pomoci rodinám a lidem v nouzi u nás i v za-
hraničí. Děkuji všem, kteří koledníky laskavě přijali a podpo-
řili jejich snahu darem. Děkuji též za součinnost pracovní-
kům Vašeho úřadu při pečetení a otevírání pokladniček.
Velké poděkování Vám všem za dobrou vůli pomáhat spolu
s námi lidem v nouzi“.

Oblastní Charita Břeclav píše: Jsme nezisková církevní or-
ganizace, která působí na území hustopečského, břeclov-
ského a mikulovského děkanství. Pomáháme lidem, kteří se

ocitli v těžké životní situaci. Poskytujeme sociální služby,
zdravotní péči a jsme aktivní v tuzemské i zahraniční huma-
nitární pomoci. Ve své činnosti vycházíme z křesťanských
hodnot a klademe důraz na profesionální přístup se součas-
ným zachováním lidské důstojnosti. Díky dlouholeté přízni
dárců je Tříkrálová sbírka důležitým zdrojem financí pro naši
činnost. Děkujeme všem, kteří vlídně přijali koledníky a pří-
spěli do pokladniček. Stejně poděkování patří i samotným
koledníkům a všem, kteří věnují nezištně svůj čas ve pro-
spěch pomoci druhým. Získané prostředky budou použity
pro přímou pomoc potřebným a přispějí k udržení a rozvoji
sítě sociálně – zdravotních služeb na Břeclavsku.

V tomto roce naše příbytky navštívili tito ochotní koled- níci se svými vedoucími:

**Lenka Krůzová: Martínek Krůza, Tereška Luňáčková
s maminkou**

**Markéta Havlíková: Vojta Havlík, Leošek Kuja, Daneček
Tomeška**

**Veronika Horčíčková: Adámek a Alešek Horčíčkoví s ta-
tínkem, Honzík Winter**

Kateřina Šafaříková: Jakub a Karolinka Tihlářovi

Halka Schafferová: Klárka Majerová, Julinka Jiráňová

Hana Kapustová: Svatík Kapusta, Matyáš Dolák

Pavčina Zemanová: Lukášek Zeman, Vítek Krůza

Martina Krčková: Kristýnka Krčková, Petřík Cichra

Celkem 27 ochotných dětí s maminkami a další tři, **Zlatka
Galečková, Anna Haluzová a Václav Haluza** kteří se po-
starali o občerstvení a útulné teplo v přísálí. Všem patří ve-
liké poděkování, jakož i panu starostovi **Vladimíru Drbolovi**
za pečetení pokladniček, **Obecnímu úřadu** za bezplatné po-
skytnutí přísálí KD a finanční úhrady pohoštění dětem. S po-
těšením můžeme konstatovat, že v naší obci není nouze o
dobrovolníky pro tuto zásluhnou akci. Děkujeme!

Požehnání Tří králů – mše sv. na Petrově v katedrále, kterou
celebroval brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle 2. ledna se
zúčastnilo sedm koledníků z naší obce.

Fotografie: Lenka Krůzová

Tříkrálová sbírka – 2019 ve výsledcích

Arcidiecéze olomoucká:	29 828 910,- Kč
Arcidiecéze pražská:	7 793 276,- Kč
Diecéze brněnská:	28 214 171,- Kč
Diecéze českobudějovická:	7 499 909,- Kč
Diecéze královéhradecká:	18 453 402,- Kč
Diecéze litoměřická:	3 241 910,- Kč
Diecéze ostravsko-pavská:	18 686 139,- Kč
Diecéze plzeňská:	5 469 038,- Kč

Koleta celkem: 119 186 755,- Kč
Tříkrálový koncert 22 005 DMS: 1 266 495,- Kč
TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2019 CELKEM: 120 453 250,- Kč

Tříkrálová sbírka 2018: celkem 114 199 517,- Kč,
brněnská diecéze 26 171 636,- Kč

Oblastní Charita Břeclav r. 2018: 2 946 093,- Kč
r. 2019: 3 183 086,- Kč

Farnost Starovičky také upřímně děkuje všem dárcům, kteří přispěli na opravu našeho kostela sv. Kateřiny. Tyto prostředky, jak už jsem zmínila, přispějí na úhradu statického zajištění kostela, které se uskutečnilo v měsíci listopadu minulého roku. Oprava trvala 14 dní a byla vyčíslena částkou **405 937,33 Kč**. Na tuto akci byly přiděleny dotace a to:

Ministerstvo kultury: 70 000,- Kč
Jihomoravský kraj: 140 000,- Kč
obec Starovičky: 100 000,- Kč

Nám farníkům zbývá uhradit: **95 937,33 Kč**. Za každou Vaši korunu, kterou jste přispěli, upřímně Pán Bůh zaplatí. Do nového roku 2019 Vám všem přeje pevné zdraví, veselou mysl a budeme se těšit na setkání s Vámi na rok při jubilejní již dvacáté sbírce.

Anna Haluzová, místní asistent pro sbírky

Kultura

OHLÉDNUTÍ ZA KULTUROU ROKU 2018

Tímto si zase zavzpomínejme na významné akce, které se uskutečnily v naší obci pořádané místními organizacemi, spolky, dobrovolníky a nadšenci:

- půlnočním ohňostrojem 1. ledna jsme započali rok nový, věnovali jsme potřebné finance v charitativní Tříkrálové sbírce a zabavili se na Obecním krojovém plese
- únor byl ve znamení Sportovně maškarního plesu
- v březnu se uskutečnil Dětský maškarní ples a vytvořili si jarní výtvary na Velikonočních dílnách
- duben započal úklidem okolní přírody při celorepublikové akci Uklidme svět, divadelní soubor Kadet nám připomněl jaké jsou Zvyky a tradice křesťanských velikonočních, potkali jsme se na Setkání harmonikářů, přivítali nové občanky a zabavili se na Pálení čarodějnic
- v květnu proběhla vzpomínková akce k 73. výročí osvobození Československa od fašismu, rodáci se setkali u příležitosti svých jubileí, zavítali do olomouckých pivovarů a proběhly hasičské závody na místním hřišti
- červen započal skotačením dětí na Dětském dni, uši jsme polaskali na festivalu Dechovka pod Pálavou, "kolisti" projeli Krajem André a poseděli u táboráku u Boží muky
- v červenci proběhly Střelecké závody na Podkově a koncem měsíce jsme se bavili na nejvýznamnější kulturní akci, a to místních Krojových hodech
- začátek srpna ještě probíhala oslava obce na místních hodkách
- v září jsme zhodnotili loňské výpěstky na Farmářském odpoledni
- v říjnu jsme přivítali další nové občanky a vyvětrali nejen létající draky, ale především sebe.
- listopad rozsvítil dětské oči na Lampionádě a zatančili jsme si na Kateřinské zábavě
- v prosinci jsme si vyráběli vánoční dekorace a rozsvítili Vánoční strom, Kadeti nám osvětlili tradice přes celý advent až do vánoc, bavili a najedli se na Poslední leči, šachisti předvedli svůj tah dámou a stolní tenisté zase svůj pátkou

Děkuji tímto všem, kteří obětují svůj čas jiným a zároveň všem, kteří je v tom podporují.

Letošní pořádané akce se tradičně budete postupně dozvídat z našeho zpravodaje, Facebooku, webových stránek obce, nebo místního rozhlasu. Přejeme, abyste si každý z Vás našli tu svou a podpořili tak kulturní dění v obci.

Novoroční ohňostroj

Společným odpočítáním posledních vteřin roku 2018 jsme přivítali rok další s letopočtem 2019. Ten započal slavnostním odpálením ohňostroje. Pod altánkem na hřišti jsme pak pro Vás nachystali přípitek šampaňským, ale třeba i svařeným vínem. Popřáli jsme si vzájemně zdraví, štěstí, pohodu, pokoru a lásku. Nicméně samotný ohňostroj již díky absolutní dostupnosti ztrácí to kouzlo výjimečné akce. Každý si ho dopřává během roku při svých příležitostech. Navíc je odpalován přes všechny dny vánočních svátků, které by však měly být ve znamení POKOJE, KLIDU A MÍRU. Pokusme se prosím být pro příště ohleduplní a nechejme si tyto salvy opravdu jen na výjimečné akce. Tímto skutkem Vám bude děkovat nejen veškeré zvířectvo, ale většina Vašich spoluobčanů.

Lyžařský zájezd

Na neděli 20. ledna byl uspořádán jednodenní lyžařský zájezd do Osvětiman u Kyjova. Přes malou účast (11 přihlášených) byl autobus na akci zrušen. Nicméně zájezd se uskutečnil, protože jsme se nakonec domluvili, že pojedeme auty. Z původních jedenácti nás bylo osm. Užili jsme si tak krásný den. Svah sice není dokonalý, ale za to společně příjemně strávené odpoledne to stojí.

Od několika občanů byl také podán návrh, jestli bychom neuspořádali zájezd dále, na „opravdové“ hory (Jeseníky, Stuhleck, apod.). Při příležitosti vyhlášeného zájezdu do Osvětiman proběhla na Facebookové stránce Starovičky anketa na tohle téma. Byl podán návrh jet do Jeseníků do resortu Dolní Morava. Zájem o tuto destinaci však mělo jen 6 osob. Aby byl zájezd do vzdálenější oblasti zajímavý, musí se naplnit velký autobus pro alespoň 49 osob, což se bohužel u nás asi nestane. Jen pro zajímavost by cena za autobus na Dolní Moravu byla cca 450,- Kč na osobu v autobuse pro 25 osob. U většího autobusu pro 49 osob však již 300,- Kč na osobu, což už je zajímavější.

Příště tedy uvidíme, jestli zkusíme vyhlásit zájezd do vzdálenějších míst, či jen tady poblíž.

za kulturní komisi Tomáš Dolák

Z předcházejícího povídání o mém putování po starovičském katastru bylo zřejmé, že jsem známá místa, někdy dosti vzdálená od rodného domu, nemohl navštívit, jak se říká po svých. Opravdu, ve všech případech byl dopravním prostředkem povoz. Dokonce jsem přesvědčen, že někdy mě otec z vozu ani nesundal. Bylo to v případech možného poranění a podobných komplikací. Teprve mezi pátým, šestým až sedmým rokem, jsem se mohl samostatně vydávat do nejbližšího okolí. Vůbec to ale nepředstavovalo záruku nezranitelnosti. Tím první místem, kromě Padělků, byla především Tihelňa.

Tihelňa (také Cihelňa).

Postupně se mé pěší cesty poznávání prodlužovaly až k Tihelni, kde se nacházela jediná stálá vodní plocha v katastru obce s názvem Luža. Tehdy se mně dětským pohledem zdála neskutečně obrovská. Název Tihelňa získala od toho, a nyní tlumočím vysvětlení od jiných, že se zde ještě v devatenáctém století kopala hlína na výrobu nepálených cihel, jak se u nás říkalo tihel - kotovic, nebo v jiných oblastech např. vepřovic apod. Vznikla tak prohlubeň, kam se stahovala povrchová dešťová voda a později sem byly svedeny vývody drenáží z okolních polí. Byla to vlastně nechtěně vybudovaná malá retenční nádrž. Její okolí bylo neupravené, nevzhledné a především živelně využívané. Největším problémem byla nepevná hráz (směrem k Malinkové zahradě), která se stala rozježděnou cestou, po níž se přepravovalo, převážně za pomoci traktorů vše, co se vezlo do nebo z Kopců. Při deštích byla dokonce pro hluboké koleje koňským povozem nepoužitelná. Navíc se počátkem padesátých let pod touto hrází začalo hromadit něco, čemu dnes říkáme černá skládka. Mohu ale odpřisáhnout, že byla ekologicky neškodná. Tehdy se ještě nevědělo, co je igelit, PVC, PET láhev. Nejvíce se tam hromadil odpad z demolice a organické zbytky nevhodné ke spálení. Také by se tam jistě našlo několik sporáků na tuhá paliva, které byly postupně nahrazovány sporáky na plyn. V šedesátých letech, již trochu organizovanou obecní skládku, převzal „járek“ za hasičkou.

Do Luže ústily dva svody. Jeden ze směru od domku Malinkových („parlamentu“), který sbíral povrchovou (dešťovou) vodu z přilehlých pozemků a z příkopu u polní cesty vedoucí od Boží muky. Přirozeně v období sucha nebo v zimě byl jeho přínos, jako zdroje vody, mizivý až nulový.

Druhým zdrojem vody, hlavně stálým a relativně vydatným, situovaným na vrcholu pomyslného trojúhelníku (směr k podjezdu pod dálnici), který nezamrzal ani při velkých mrazech, bylo vyústění meliorační drenáže. Také proto zde kolem něj rostlo několik mohutných keřů. Na straně, k nynějšímu novému rodinnému domku, tehdy rostly tři dosti obrovské stromy - lindy (topoly), které pozvolna spěly k záhubě. Po čase z nich vznikla ubohá torza, jednak vlivem stálého kolísání hladiny a asi nejvíce tím, jak trpěly neustálými náporů kluků do jejich korun. Také zde měly některé rodiny z Panské ulice a z Presózů vybudovány krechty pro uskladnění brambor nebo řepy. Trojúhelník, který představovala hladina Luže, byl přístupný polními cestami ze všech stran.

Byla zde ale jedna zvláštnost, která mé generaci unikala. Polní cesta vedoucí k Luži ve směru od Panské ulice na hráz, se těsně před ní rozdvojila do tvaru Y. Pravá větev tohoto tvaru, a dokonce dosti široká, pozvolna směřovala do vody. Kdybych jako malé dítě neslyšel povídání, že se jeden majitel osobního auta ze Staroviček vsadil, že Lužu při nízké hladině přejede, tak jsem si asi této zvláštnosti nevšiml. Ta cesta opravdu záměrně směřovala do vody, ale za jiným účelem, než přejetí Luže. Asi třikrát jsem viděl, jak po této cestě couvá s párem koní a povozem některý z místních

rolníků. Nacouval tak, že mu voda sahala až do poloviny zadních kol. Na voze měl lejtů, což byla dřevěná nádoba na přepravu močůvky, v tomto případě vody, která se musela ručně nabírat. Takže to byl hlavní důvod pro využití této cesty směřující do ztracena. Využití cesty, jako vstupu koní do brodidel, bylo již dávnou minulostí. Jak to dopadlo s tím autem? Samozřejmě nepřejelo. Událost se měla odehrát v noci, po nějaké konzumaci vína. Jeden pár koní na vytáhnutí nestačil, s dvěma to již šlo. Ale chlapi toho ve sklepě napovídají.

Luža se samozřejmě přibližně za 70 let, co si ji pamatuji, změnila nejen co do velikosti, ale především do využití. Současná Luža je asi o třetinu větší a především je na ní vidět zásah lidské činnosti. Nedokáží však a také nemám právo hodnotit, zda to bylo ku prospěchu celé lokality. Na Luži jsem strávil od jejího prvního okouknutí pak dalších asi dvacet let. Ještě po vojné jsem si tam byl mnohokrát zabruslit. Jinak kromě bruslení jsme se zde každé léto koupali společně s husami a kačenami. Někdy byly, co do počtu, proti nám v přesile. Nohy se nám bořily do bahna, byli jsme po koupeli více špinaví než čistí. Ale kupodivu žádný z nás neonemocněl žádnou chorobou nebo nějakou vyrážkou ze znečištěné vody trusem. A že jsme si mnohokrát lokli vody, je samozřejmé.

Voda z Luže vytékala přepadem do mrňavého potůčku, který vedl podél plotu Malinkové zahrady, tehdy ještě obdělávané a teprve až před Kostrohounovým (nyní Dolákovým) domkem, ústil do kanalizace. Potůček tek l v mírném terénním zářezu a nebylo k němu z polní cesty (nyní asfaltové) kvůli vzrostlým keřům vidět. I toto místo bylo naším pravidelným útočištěm. Rostla zde hustá jemná tráva (mochna husí), která umožňovala kotrmelce a jiné vylomeniny bez odřenin a jiných úrazů. Byli jsme zde, jak se říká, zašiti před zraky dospělých. I dnes si myslím, že to bylo jedno z nejromantičtějších míst v té době ve Starovičkách. Důkazem bylo, že se sem stahovala děcka (ale ta větší) z celé vesnice. Je ale jasné, že Luža a její blízké okolí, bylo především „eldorádem“ děcek z Panské ulice, části Chaloupky a Nové ulice a těch, co bydleli v okolí kostela. Těžko by rodiče pustili své ratolesti ve věku kolem pěti až sedmi let do těchto končin např. ze Zajecké ulice.

Blažik Haluza

Vyvádění na Luži a kolem ní nepřinášelo jen radost. Bohužel. Za připomenutí stojí tragická událost, která potkala Blažika Haluzu. Bylo mu šest let. Kamarádil s bratrem Vaškem a mnohokrát si u nás hráli. Chtěli po mně, abych jim udělal houpačku. Tak jsem na hůře na trámy přivázal dvě lana asi tři metry od sebe a do smyček, které byly půl metru nad zemí, položil na plochu bočnici z vozu. Měli tak exkluzivní houpačku, na které při houpání stáli na koncích bočnice a drželi se lan. Mohli přibrat i několik menších sedících pasažérů. Každý měl svůj oblíbený konec, a proto jsem jim na trámy nad nimi napsal křídou monogram. Jedno odpoledne, kdy Blažik u nás nebyl, jsme se dozvěděli, že se mu něco stalo. Hrál si u Luže a jako většina kluků lezl po stromech. Z jednoho spadl a zlomil si ruku. V té době jsem měl již dávno za sebou úspěšně zhojenou zlomeninu jak nohy, tak i ruky, takže nejen já, ale i rodiče považovali tuto událost za banalitu. Proto jsme byli za několik dní v šoku a nechtěli uvěřit zprávě, která se k nám dostala. Blažik v nemocnici zemřel. Při pádu ze stromu totiž utrpěl otevřenou zlomeninu a do rány se mu dostala hlína. Tehdy se ještě proti tetanu neočkovalo. Zemřel, jak se dříve běžně říkalo, na otravu krve.

Jeho monogram vydržel na trámu čitelný ještě dalších dvacet let, než byl domek zbourán. Vždy, po každém projití po hůře, jej nebylo možné přehlédnout a na Blažíka nevzpomenout.

Panská ulice.

Nikdy se mi nepodařilo zjistit, proč nese tento název. Protože jsem v ní hodně domů prošel a znal majetkové poměry jejich obyvatel, myslím si, že jde buď o škodolibou ironii, nebo že její obyvatelé se živili prací na „panském“. Přikláním se k první verzi. Byla protipólem Dědiny, kde většina domů byla selská stavení se zahradami a někdy i s dvěma stodolami.

Zde naopak většina domů měla pouze dva pokoje a nanejvýš k tomu ještě malou kuchyňku. Dvorky byly tak malé, že neumožňovaly chovat větší zvířata. Pouze u Malinků a Hnidáků měli po páru krav a u Půžů krávu a jednoho koně. Za žádným domem nestála a také vzhledem ke stísněným poměrům nemohla stát rozměrnější stodola. Takže bydlení a způsob života v této ulici měl daleko do panského žití.

Panská ulice je pořád co do velikosti stejná, ale těch dětí, co tam vyrůstalo, se snad již nebude opakovat. Když to vezmu ze směru od Pavlovic, tak v prvním domku po pravé straně u Winterů (před nimi u Rampáčků) žilo ve dvou pokojích postupně šest děcek (jedno dítě jim zemřelo), jediným jedináčkem v celé ulici byla přes jeden dům od nich bydlící Zemková Růža. Ale hned vedle u Hovězáků měli děti tři, u Holackých dvě a u Vincenců pět. Z nich jsem znal pouze dvojčata Jožinu a Marii, které byly staré jako já a jejich o tři roky mladší sestru Frantinu. Na protější straně ulice měli u Zemků dva kluky a hned vedle u Mazůrků tři děti. Pak ještě na stejné straně měli Malinkovi dvě děvčata a Haluzovi dva kluky a děvče. Až na Vincencovy kluky, kteří byli starší a které jsem ani pořádně neznal, nebyl u děcek nějaký větší věkový rozdíl. V těch nejpočetnějších rodinách se rodilo rok co rok. Takže v této malé uličce vyrůstalo postupně 25 dětí. Když se vydala děcka z Panské ulice na Luži, bylo tam hned plno. Co se tam navázalo kamarádkých vztahů, odehrálo různých příběhů, ale také chlapeckých soubojů.

Školní zahrada.

Do oplocené školní zahrady jsem se dostal poprvé ještě před nástupem do obecné školy. Dále již jako dítě školou povinné, při tehdy zvláštním předmětu, jakým byly ruční práce. Nepamatuji, že bychom tam odváděli nějakou práci. Ale něco nám tam pan ředitel vykládal o rostlinkách. Za tím účelem jsme tam byli asi dvakrát. Víím ale, že občas řediteli pomáhali s prací starší a asi jím vybraní kluci nebo děvčata. Mé pozdější čtenější návštěvy této zahrady souvisely s tím, že jsem dost kamarádil se svým jmenovcem Kadrnkou Fantiškem, jehož maminka byla dcerou ředitele školy, neboli on jeho vnukem. Tuto životní minikapitolu nemohu přejít. Mám pro to dva důvody. Jednak po školní zahradě není ani památky, i když její symbol úplně nezanikl – na jejím původním místě se pořád něco pěstuje a jednak jsem tady poprvé zažil něco, čemu se říká stud nebo stydlivost. A také jsem zde trochu nahlédl do jiného světa. Školní zahrada měla tvar přibližně lichoběžníku. Nacházela se při pohledu z Panské ulice nad jejím levým řádkem a táhla se až k Luži. Od ní ji oddělovala polní cesta. Nebudu ji nějak popisovat při pohledu zvenčí, protože na všech starších mapách ji najdeme zakreslenou v původních hranicích. Do zahrady se vcházelo branou ze směru z ulice v Presózech (přibližně v rovině s pumpou u Flódrového, dnes Melicharového). Zahradě jakoby někdo vykousl jeden roh. A to ten přes cestu nad Vintrovým. V jeho místě stála středně velká farská stodola.

Při první návštěvě školní zahrady jsem si připadal jak v „Jiříkově“ vidění. Neměl jsem možnost si ji předtím okoukat přes plot jako děcka z nejbližšího okolí. Vcházelo se do ní

po široké travnaté cestě, která končila až u protějšího plotu. Levá strana od cesty byla obdělávána, řečeno současnou terminologií, extenzivně. Byly tam pěstovány snad všechny druhy ovoce, ale nejvíce meruňky. Půda pod stromy byla zatrávněná. Tuto část zahrady jsem nikdy ani v dospělosti celou neprošel. Pravá strana zahrady od cesty by se dala nazvat okrasně – užitková. Bylo tam několik cestiček lemovaných pravidelně udržovaným krušpánkem-buxusem. Poprvé jsem zde uviděl, že jahody se dají pěstovat ve tvaru malého políčka a ne jen jako dva, tři řádky někde pod vinohradem, kam se nic jiného nehodí. Také zde rostl v řadách rybíz a srstky (u nás doma to rostlo opět cikcak, kde se našlo místo, které nešlo orat). Mezi těmito kulturami bylo vidět mnoho různých okrasných rostlin. Největším překvapením pro mě bylo, když jsem uviděl uprostřed kruhu z krušpánku v zemi zabudovaný betonový bazén a vedle něj lavičku. Bylo v něm sice vody po kotníky, ale tehdy tam ještě byla. V sedmi osmi letech jsem ještě neviděl žádnou okrasnou zahradu, natož zámeckou, neměl jsem tedy možnost porovnávat. Proto mně krásný zážitek z prvních návštěv školní zahrady vydržel několik let, než jsem navštívil Lednici a jiné zámky. Ten bazén, který se mně zdál ohromně velký, nemohl být hluboký víc jak 50 cm. Jeho průměr bych odhadoval na 2 až 3 metry.

Do školní zahrady, jsem se dostával i z jiných důvodů. Paní Kadrnková byla vyhlášenou krasavicí. V létě chodila na pole v plavkách s pečlivě upravenými vlasy a také namalovanými rty. Také jsem ji takto několikrát upravenou potkal s malou motýčkou v ruce. Na vesnici z toho bylo pohoršení. Hlavně ženské se s tím nemohly smířit. Vždyť většina žen ještě chodila v selských krojích, jen ty mladší, jak se říkalo, v panském. I namalované rty byly považovány za neřest. Ale dlouho netrvalo, abych pochopil, že chlapům to nevadí. A právě paní Kadrnková s dívkou, se kterou chodil její bratr Vlastík a ještě s několika dalšími, si ve školní zahradě přes cestu natáhli síť a hrávali zde s naší pomocí volejbal. Bylo to spíše to známé pinkání přes síť a naše pomoc spočívala především v donášení míčů. Pinkání mě tak ani nezaujalo, jako to, co se dělo kolem. Dámy zde měly stoleček, lehátka, pití a různé občerstvení. Na sobě měli jen to nejnějnější. Síť byla natažena v místě, kam nebylo od cesty vidět, takže nikdo se nemusel nějak moc kontrolovat. Bylo tam hodně legrace. Ne, nic se tam nedělo nedůstojného. Každý současný piknik v tomto pojetí by vyzněl puritánsky. Ale pro kluka, který doposud viděl kolem sebe dospělé ženské zahalené málem až po kotníky a se šátkem na hlavě, šla hlava kolem. Stejný dojem na mě ale udělal i způsob jejich chování, bavení a všeho, co jsem tam viděl. Trvalo mně dost dlouho, než jsem se zbavil jakéhosi ostychu a dostal se do dětského normálu. Na podobný způsob relaxace jsem si musel několik desítek let počkat.

Malé hřiště

Když jsem se pustil do popisování míst, kde jsme si jako děcka hrávali a kde jsme prožili mnoho zážitků, nemohu opomenout Malé hřiště. Podle některých starších lidí se mu ale předtím říkalo Školní hřiště. Nemá cenu zkoumat jeho historii, protože než začaly fungovat školy, tak se mu jistě říkalo jinak. Každá nová generace ho využívala jiným způsobem než předešlá. O Malém hřišti se zmiňuji především proto, že je to místo, které úplně zmizelo, nic ho nepřipomíná. Tam kde jsme hrávali kopanou, volejbal, házenou, tenis, nebo dokonce hokej dnes stojí kulturní dům. Z naší strany se na něj chodilo uličkou, které se říkalo „mezírka“ (od Buchtové sýpky, nyní autobusová zastávka), která byla přibližně do jedné třetiny délky vydlážděna velkými kostkami. Stejnými jako byla hlavní silnice. Když si po projití současnou uličkou odmyslíme kulturní dům a ve své fantazii kolem domů a stodol, které tam dodnes stojí, představíme polní cesty, tak to, co by zůstalo uprostřed vzniklého trojúhelníku, by bylo Malé

hřiště. Bylo položeno níž než okolní terén, proto mělo po celém obvodu odvodňovací příkop, na jehož sotva znatelném břehu rostly akátové stromy. Za našeho mládí byla ucelená, ale již pouze ze strany od Mikulčíkového a Soukupového (od stodol a zahrad z Dědiny). Na ostatních stranách rostly stromy jen ojediněle. Když napršelo, nedalo se sem dostat jinak než v holinkách. Ale to byl problém celých Staroviček. Až na hlavní silnici a cestu na Šakvice, nebyla žádná zpevněná. Všude byly jen polní cesty. Tráva na hřišti byla ale relativně i v létě vynikající. Jistě k tomu přispívala i vysoká hladina spodní vody, což vedlo k tomu, že se zde později vybuďovala protipožární studna.

Malé hřiště představovalo pro nás jakýsi mezistupeň mezi plácky kolem našich domů a velkým fotbalovým hřištěm. Na toto jsme měli ještě daleko. Tak jako všechno i mně se zdálo zpočátku obrovské. Nejdříve jsme se zde honili za míčem jenom tak. Občas se na něm objevily menší branky z akátového dřeva mírně zapuštěné do země, které vždy časem vzali za své. Většinou tyče branek představovala volně na zem položená cihla, kámen nebo něco z oblečení. Později zde starší kluci vybudovali hřiště na volejbal. Moc k tomu nebylo zapotřebí. Stačilo opět zapustit do země dva vysoké kůly a na ně připevnit síť. Když se stejná síť na stejných kůlech spustila k zemi, dál se zde hrát tenis. U nikoho z kluků jsem ale tenisovou raketu s výpletem neviděl nebo si ji už nepamatuji. Víím, že měli dřevěné rakety, vyřezané pravděpodobně z nějaké širší desky nebo lepenky. Sám jsem to s ní zkoušel, když mně ji někdo půjčil, ale byla na mě moc těžká. Možná některý ze starších kluků mohl mít klasickou tenisovou raketu, ale o tom jsme coby malí prckové přehled neměli. Malé hřiště bylo nejvíce obsazováno kluky. Nedovedu si představit, jaké hry by tam děvčata našeho věku provozovala. Tehdy ještě hodně platilo, že co je vhodné pro kluky, není vhodné pro děvčata. Teprve po vzniku volejbalového hřiště, raději se už vyhýbám pojmu vybudování, se na stejném místě hrávala vybíjená. To jsem již chodil do měšťanky v Hustopečích, kde tento sport byl součástí pomalu každé hodiny tělocviku. Hrávali jsme ji společně s děvčaty a na Malém hřišti se to bez přítomnosti děvčat již neobešlo. Bylo to pro nás záživnější, myslím tím pro obě pohlaví, takže se nelze divit, že někdy bylo plno. Vybíjenou jsem dlouho považoval za ideální kolektivní sport, který mohou společně provozovat jak kluci i děvčata. Neobstojí tvrzení, že kluci mají tvrdší ránu. Děvčata, která hrávala házenou, to dokázala lépe než někteří kluci. Nakonec i sebevíc hrozený míč dvanáctiletý školákem nikoho nepřizabil.

Na Malém hřišti se ale i experimentovalo. Někdy na něm zůstala stát voda po podzimních deštích a vytvořila zde několik nesouměrných kaluží, které v zimě zamrzly. K tomu docházelo i při tání sněhu v průběhu zimy. Na žádné velké bruslení, natož hokej to nebylo. Ale když jsme dokázali bruslit v Járku za hasičkou na ploše 2x5 metrů, tak proč ne na několika kalužích. O využití Malého hřiště k bruslení se zajímali především starší kluci, protože tradiční ledová plocha na Luži nebyla někdy k použití nebo tam nebyla žádná. Proto kdosi přišel s nápadem udělat tady za pomoci trámů a desek menší ledovou plochu. Asi to viděli někde na internátech, kde se nastříkovala voda na rovnou plochu. Tak se také stalo. Kdo mohl, přinesl z domu trámek nebo desku, z kterých se vytvořil obdélník o velikosti přibližně volejbalového hřiště a celé se to po obvodu zakolíkovalo. Nebyly to žádné mantinely, trámy byly většinou o rozměru 12x12 cm nebo slabší a stejné to bylo s velikostí desek. Tehdy bylo dřevo ještě luxusní zboží, takže předpokládám, že rodiče ani nevěděli, co jejich ratolesti na hřiště dotáhly. Nebo se to odněkud přesunulo. Také jsem se na vzniku aktivně podílel, aniž bych něco přinesl. Dalším rozhodujícím krokem bylo napuštění vody, což bylo domluveno s hasiči. Nebyl to problém, protože co kluk, to většinou hasič. Alespoň v určitém

věku. Počasí přálo, mrzlo, až praštělo. Postup napouštění měl být takový, že se nejdříve nanese po celé ploše několik malých vrstev vody a ty až zmrznou, bude se vymezený prostor napouštět tak dlouho, až vznikne rovina. Napouštění se protáhlo až do noci a to jsem musel být už doma, takže ani nevím přesně, jak hasiči postupovali. Stejně bych nedokázal posoudit, zda postupují dobře nebo špatně. Nemohl jsem dospát rána. Sotva se rozednilo, utíkal jsem se podívat a to bez bruslí, na dílo předešlého dne. Bylo tam ale již dost kluků a z dálky jsem poznal, že se něco stalo. Asi na dvou třetinách plochy byl jakýsi bílý led, který se pod nohama propadal a na třetině byla vidět tráva. Asi po dvou až třech letech od této události jsem si kladl otázku, proč některý ze starších kluků nebo dospělých, kterých se tam pohybovalo hodně, nám neřekl, že to co děláme je hloupost a celou akci nezastavil. Nemohlo se to povést. Voda čerpaná ze studny měla teplotu kolem 12 st. Celsia. Stříkala se z proudu na trávník, pod kterým byla půda zamrzlá do nějaké hloubky, ale nikdo nezjišťoval do jaké. Již tehdy mohlo někoho napadnout, že stříkat vodu na trávník, který má vysoký drn, s úmyslem vytvořit ledovou plochu, je nesmysl. Na napuštěné vodě sice vznikl led asi o síle 1 cm, ale voda pod ním rozpustila podklad a vsákla se do drnu. Proto byl led bílé barvy a samovolně se propadl až na holou zem. Od té doby se nikdo již pravděpodobně o vytvoření ledové plochy na Malém hřišti nepokoušel. Nebo, po pravdě řečeno, nevím o tom.

Ještě jeden dodatek. Jak jsem rostl, tak se pro mě zpočátku velké Malé hřiště zmenšovalo a zmenšovalo, až bylo tak malinké, že se dalo bez námahy přehodit nebo překopnout míčem. Odhaduji, že by se na ně stěží vešla tři, maximálně čtyři volejbalová hřiště.

Kde se ještě dalo hrát.

Okolí kostela, kde se říkalo nad sklepy, bylo vynikajícím místem na hraní, ale také nejrizikovějším. Když se nic nekonalo v kostele, chodilo kolem málo lidí. Ale pokud nás tam někdo přistihl a my děláli vylomeniny, byl z toho většinou velký průšvih. Riziko spočívalo v tom, že nás tam mohl načapat kostelník, farář, předseda MNV, ale také některý z učitelů a to už něco znamenalo. Ti všichni měli k tomuto místu nejbližší. Proto se stávalo ponejvíce srazištěm, po kterém jsme se přesouvali do jiných končin.

K těm, co jsem již vyjmenoval, patřil ještě prostor za stodolami Nové ulice, říkali jsme mu „Na place za humnama“ v blízkosti domů pana Ovísky a Pecúcha. Nyní tam má vinný hrad pan Ovísek. Tady nás to ale moc nebavilo, protože místo bylo přehledné, nebyly zde žádné možnosti úkrytu a každý z dospělých, který zde přešel, hned věděl, co se děje. Navíc se zde v létě v období žní stavěla mlátička, kde mlátili obilí lidé z celých Chaloupek, Nové ulice a ještě jiní zájemci. Takže po dobu několika týdnů jsme sem neměli vstup sice zakázán, ale hrát se zde nedalo. Výhodnějším místem pro nás byly Trávníky, které jsem již popisoval v souvislosti s likvidací válečné munice.

Některá místa se stala pro mnoho kluků osudovými. Přesně si pamatuji, na kterém místě jsme zkoušeli vykouřit první cigaretu a dokonce některé kluky, kteří tam byli. Nevím, jak se tam mohl objevit z druhého konce vesnice Rost'a Žďárský. Prvních pokusů se zúčastnil ještě Míla Mazúrek (Mološek), Staňa Mazúrek (Polach) a ještě jeden kluk, kterého si nepamatuji. Toho, kdo je přinesl, nebudu jmenovat. Bylo to v proluce mezi sklepy pana Dostoupila Petra a jeho souseda. Dnes mohu s klidným svědomím říci, že po několika šlucích mně přišlo kouření tak odporné, že jsem cigaretu někomu předal a víc ji do pusy po celý život nedal. I těm ostatním kouření nedělalo dobře, ale zkoušeli to tak dlouho, až některým zachutnalo.

Jinak bych mohl vyjmenovat ještě řadu míst, kde jsme vybíjeli energii svých předškolních a školních let. Ale platilo jedno. Každá ulice, nebo jak se říkalo každý konec, měl svoje oblíbená místa, kde se dalo vydovádět. Bylo to vcelku přirozené. Děcka z nejbližšího okolí se dobře znala, kamarádila spolu a také rodiče nás chtěli mít co nejbližší svých domovů.

Luža

Luža, Luža, Luža.
Není správně Louže?
Pro nás byla v zimě kluziště,
po kterém to pěkně klouže.

Luža, Luža, Luža.
Není správně rybník?
Po bouřce tam plavalo všechno,
starší tomu říkali svinčík.

Luža, Luža, Luža.
Není správně vodní nádrž?
Kačeny, husy, děcka,
plavat dokázal, kdo měl výdrž.

Luža, Luža, Luža.
Není správně bazén?
Voda sahala po prsa, bahno po kolena,
tak by ji nazval pouze blázen.

Luža, Luža, Luža.
Není správně koupaliště?
Nemohla být koupaliště,
špatně se rýmuje, to vím jistě.

Luža, Luža, Luža.
Čím pro nás byla?
Vším.
Kluzištěm, rybníkem, vodní nádrží,
bazénem i tím koupalištěm.

Copak dětem husy, kachny, vadí,
když jsou v letech bezstarostného mládí?

Pokračování příště.
(KaFr)

Seriál o bylinkách a zdraví – 29. díl

V mnoha bájích a pověstech je **Vrba bílá** spojována se ženským elementem a měsícem. Vrbě jsou připisovány schopnosti přivodit inspiraci a věštecké sny, proto byla v mnoha kulturách stromem básníků a skladatelů. V bájích byla vrba také domovem a místem odpočinku pro bohy. V mnoha příbězích jsou vrby spojovány s nadpřirozenými bytostmi jako jsou vodníci, rusalky nebo vodní víly, Vrby prý bývají schopny rozmlouvat s člověkem. Za Theofrasta (3.století př.n.l.) a Dioskorida (1.století n.l.) bylo známé užívání vrby jako léčivky. Mattioli (italský lékař 1501-1577) uvádí odvar z vrbového listí a kůry jako účinný lék proti dně a doporučuje smíchat práškovou kůru s octem a potírat rány, aby uschly. V Číně se kůra bílé vrby používá na tišení bolesti již tisíce let. Pro časné kvetení a vysokou schopnost regenerace je vrba jedním z významných symbolů jara a mnoha jarních rituálů symbolizujících plodnost a znovuzrození.

Vrba bílá je keř nebo strom s ohebnými metlovitými větvemi a kopinatými, na rubu běloplstnatými a na líci mdle zelenými listy. Květy jsou dvoudomé, složené v tenké jehnědy. Roste v pobřežních houštinách, ve vlhkých lesích nebo se

vysazuje na hrázích a podél potoků. Vyžaduje hodně světla a vody. Některé druhy vrb se staly ohroženým druhem.

Sbíráme kůru z mladých větví (březen - duben). Vrbová kůra obsahuje fenolový glykosid salicin, třísloviny a další látky snižující dráždivost ústřední nervové soustavy. Droga je bez pachu a má hořkou svíravou chuť.

V lidovém léčitelství se kůra bílé vrby hojně využívala již od pradávna. Užívala se především na snižování horečky a bolesti, kvůli jejímu posilujícímu účinku a na pročištění krve. Vývar z ní se také používal při vnitřním krvácení, zánětech střev, žaludku a močového měchýře. Další její využití bylo také na bolesti jater, ledvin a srdce. Časté bylo také její použití formou obkladů na omrzliny a ošetření hemeroidů.

Od znalostí lidového léčitelství již nebylo daleko k jednomu z nejznámějších léků světa. Vědci znali účinky odvaru z kůry vrby bílé a snažili se izolovat látku, která za tím stojí. V roce 1838 byla poprvé izolována látka která dostala označení kyselina salicylová. Samotná kyselina salicylová tlumí bolest a zánět, ale má řadu nežádoucích účinků. Při jejím užívání dochází k problémům v oblasti žaludku, bolesti, poškození sliznice, což končí až krvácením v této oblasti. Pokud se tehdy kyselina salicylová užívala v tehdejších doporučených dávkách, u pacientů docházelo ke vzniku žaludečních vředů a velkému krvácení v oblasti žaludečního traktu. Proto se vědci opět vrhli do práce a strukturu molekuly pozměnili tak, že došlo ke vzniku sloučeniny (1899), kterou známe pod názvem kyselina acetylsalicylová nebo ještě více pod názvem Aspirin. Samotná kyselina acetylsalicylová již není tak agresivní k žaludečnímu traktu, jako její předchůdkyně, ale stále hrozí při dlouhodobém užívání její poškození a vznik krvácení a žaludečních vředů. Nesmí ji v žádném případě také užívat pacienti s poruchou srážlivosti krve. Z těchto důvodů se dnes opět stává středem zájmu vědců původní látka salicin, který má stejné účinky jako kyselina acetylsalicylová, ale je šetrnější ke sliznici žaludku. I dnes se prodává v lékárnách kyselina salicylová. Ta se ovšem nesmí užívat vnitřně, ale slouží ke změkčení ztvrdlé kůže.

Kůra bílé vrby obsahuje látku, kterou můžeme nazvat přírodní aspirin. Neboť salicyln, který je obsažen v kůře bílé vrby se v organismu přemění na kyselinu salicylovou, která má na rozdíl od populárního léčiva, daleko menší množství nežádoucích účinků.

Kůra bílé vrby je dnes k dostání i ve formě výtažků. Tyto přípravky obsahují čistý mletý výtažek z kůry vrby bílé. Nebo je možné si z bílé vrby připravit léčivý čaj.

Čaj z kůry

Přidáme 2 nebo 3 gramy drcené nebo práškové kůry do šálku studené vody. Směs se potom zahřejeme na teplotu varu a necháme pět minut odstát před slitím. Tradiční dávkování je jeden šálek 3-4krát denně jako lék na drobné revmatické onemocnění, bolesti hlavy, vysokou horečku a zánět trávicího systému, při nemocech z nachlazení ke snížení teploty, při nespavosti.

Tinktura

Kůra by se měla sbírat na jaře z tlustých větví a pak uložit do vzduchotěsné skleněné nádoby. Přidáme 40% alkoholu, dokud není kůra ponořená, a pak skladujeme směs na tmavém místě. Asi za měsíc slejeme. Tinkтуру umístíme do vzduchotěsné skleněné láhve pro budoucí použití.

Doporučená dávka tinktury je jedna čajová lžička ve sklenici vody třikrát denně. Tinktura může být použita např. na bolesti

hlavy, záněty, revmatické bolesti, bolesti svalů, bolesti zad, menstruační bolesti, zadržování moči, nachlazení, chřipku a menší sportovní poranění.

Koupel

Koupel: 30 - 50 g kůry na 1 litr vody. Vaříme 10 - 15 minut, scedíme a vlijeme do vodní lázně. Koupel užíváme při pocení nohou, hemoroidech, nachlazení.

Jiné použití

Mladé větvičky vrby se používají brzy na jaře, v období Velikonoc, kdy si z nich chlapci pletou pomlázky. Toto použití je ale omezeno pouze na několik států střední Evropy. Květy vrby (kočičky) se používají na výzdobu a z mladých větviček se pletou košíky. Jako zdroj potravy pro lidi mohou být pupeny (v zimě) a mladé jehnědy (během jara) vařeny a požívány, nebo snáze smíchány s ostatními přísadami v polévkách.

Dřevo vrby je tvrdé a elastické a používalo se k výrobě různých domácích předmětů a zemědělských nástrojů. Dřevo neobsahuje pryskyřice, které by mohly kontaminovat nebo změnit chuť jídla, proto bylo v minulosti často používáno k výrobě skladovacích nádob na mléko, máslo a další potraviny.

(HH)

Nahlédnutí ke Kadetům

Dovolte milí čtenáři malý krůček zpět do konce roku 2018. Naše charitativní představení 9. prosince pod názvem **Z ADVENTU DO VÁNOC**, jsem nemohla hodnotit v posledním čísle toho roku, z důvodu uzávěrky. Musím však napsat a poděkovat Vám všem, kteří jste přišli a tím přispěli finančním dárkem dětem. Velmi mile nás překvapil Vámi naplněný sál a což potom kladné hodnocení představení mnohými z Vás. Srdečně děkujeme! Blaží nás, že čas, který jsme tomuto představení věnovali, nebyl marný. Výtěžek po úhradě občerstvení jsme rozdělili: místní **ZŠ a MŠ - 2000,- Kč**, Dětský domov **NARNIE v MORKŮVKÁCH - 2000,- Kč**. Těší nás velmi Váš zájem o naše konání, čímž nám vléváte novou sílu

do našich stárnoucích srdcí (samozřejmě máme v našem spolku chválabohu i srdce mladá a dětská) a tento zájem nás ponouká k další práci. Tudíž jsme neusnuli zimním spánkem jako medvědi, ale pracujeme na další celovečerní hře, která by Vás měla pobavit 25. a 26. května.

Děkujeme panu Josefu Janouškovi za nafilmování a naocení našeho představení. Přejeme Vám naši milí příznivci do tohoto roku jen to nejlepší.

*Za divadelní ochotnický spolek KADET,
Anna Haluzová*

V měsíci lednu oslavili významné životní jubileum
paní **Anastázie Hověžáková** – 70. narozeniny
paní **Marie Hověžáková** – 70. narozeniny
paní **Jindřiška Průdková** – 50. narozeniny
pan **Josef Janoušek** – 50. narozeniny

V měsíci únoru oslavila významné životní jubileum
paní **Hana Drbolová** – 50. narozeniny

Svatba

Oznamujeme, že dne 12. 1. 2019 byli oddáni
Jindřiška Sedláčková a Roman Průdek,
bytem Starovičky 45.

Blahopřejeme rodičům:

Dne 31. 12. 2018 se narodil **Tomáš Drdlík**.
Rodiče:
Lucie Drdlíková a Jiří Drdlík, Starovičky 30.

Dne 2. 1. 2019 se narodila **Ester Prátová**.

Rodiče:
Pavlína Prátová a Tomáš Hrabec, Starovičky 325.

Dne 12. 1. 2019 se narodila **Eliška Kubová**.

Rodiče:
Hana Prátová a Luboš Kuba, Starovičky 237.

Dne 18. 1. 2019 se narodila **Eva Babáková**.

Rodiče:
Markéta Šenkýřová a Jan Babák, Starovičky 315.

Dne 31. 1. 2019 se narodila **Martina Dejlová**.

Rodiče:
Blanka Ocelíková a Pavel Dejl, Starovičky 199.

Dne 7. 2. 2019 se narodil **Matyas Plotnárek**.

Rodiče:
Markéta Havlová a Milan Plotnárek, Starovičky 87.

2. SETKÁNÍ HARMONIKÁŘŮ

21. DUBNA 2019

VE 13:30 HOD

V KULTURNÍM DOMĚ

VE STAROVIČKÁCH

VŠICHNI JSTE SRDEČNĚ ZVÁNI

Z ADVENTU DO VÁNOC (9. 12. 2018)

OBECNÍ KROJOVÝ PLES (26. 1. 2019)

Foto: Bc. Josef Janoušek

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ Vydavatel: *Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68.* Zaevidováno pod ev. č.: *MKČR E 20321.*
 E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 370 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 4. 2019**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.
 Redakce: *Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK).* Grafická úprava: *Vlastimil Ovisek.* Tisk: *Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz.*
 Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: *Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (PN), Marta Křivková (Křiv), Mgr. Ivana Bajková (Baj), Mgr. Lucie Šebestová (Šeb), Dominika Francová (Fra), Hana Harthová (HH), Ing. František Kadrnka (KaFr)* a další podepsaní autoři příspěvků. Fotografie na titulní a zadní straně: *Zdeněk Trněný.*